

Asia: VM107:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtiokonttorista annetun lain ja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Kysymykset

Huomionne analysointi- ja raportointipalveluihin ja siinä käytettäviin tietoihin liittyen:

Esitysluonnoksen mukaan Valtiokonttorille ja palvelukeskukselle säädettäisiin uusi analysointi- ja raportointitehtävä sekä siihen liittyvä laaja ja salassapitosäännökset sivuuttava tiedonsaantioikeus valtionhallinnon rekistereistä. Oikeus saada tiedot salassapitosäännösten estämättä ei kuitenkaan koskisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 2, 5 ja 7 - 11 kohdan nojalla salassa pidettäviä tietoja.

Puolustusministeriö pitää edellä mainittua tiedonsaantioikeuden rajausta tarpeellisena. Puolustusministeriö pitää myös hyvänä, että esitysluonnoksen perusteluissa nimenomaisesti tunnistetaan tiedon kasautumisesta aiheutuva riski ja velvollisuus arvioida tietoturva-vaatimuksia ja niiden edellyttämiä toimenpiteitä yhdessä kunkin turvallisuussektorin viraston kanssa. Suuresta määrästä julkistakin tietoa yhdistelemällä voi muodostua kokonaisuus, josta paljastuu organisaatioiden haavoittuvuuksia tai turvallisuustoimijoiden suorituskykyihin liittyvää kriittistä tietoa.

Puolustusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että edellä mainittua yhteistyövelvoitetta käsitellään vain esitysluonnoksen yleisperusteluissa. Esityksestä ei myöskään käy ilmi, mikä taho arvioi tietojen salassapitotarvetta tai tietojen kasautumisesta aiheutuvaa riskiä päätettäessä siitä, mitä tietoja analysointi- ja raportointitehtävään luovutetaan. Valtiokonttorin ja palvelukeskuksen velvollisuus arvioida luovutettavat tiedot, salassapitotarve, tietoturva-vaatimukset ja niiden edellyttämät toimenpiteet yhdessä asianomaisen turvallisuusviranomaisen kanssa olisikin puolustusministeriön näkemyksen mukaan syytä kirjata vähintään esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin. Yhteistyö asianomaisen turvallisuusviranomaisen kanssa on keskeistä myös tilanteessa, jossa tiedot analysointi- ja raportointitehtävään luovuttaa joku muu taho kuin se turvallisuusviranomainen, jota tiedot koskevat.

Puolustusministeriö kiinnittää lisäksi huomiota yksityiskohtaisten perustelujen muotoiluun tältä osin (s. 20 ja 24). Perustelujen mukaan ”salassapitosäännöksistä poikkeaminen on tarpeen myös sen vuoksi, että varmistetaan, ettei yhdistetyistä tiedoista kasautuisi korkeamman suojaustason tai turvallisuusluokan mukaisia tietoja.” Kyse ei liene tällöin salassapitosäännöksistä poikkeamisesta, vaan päinvastoin siitä, että salassapitosäännöksistä ei näissä tapauksissa poiketa.

Huomionne Valtiokonttoria koskevaan lakiin ehdotetuista muutoksista:

-

Huomionne palvelukeskusta koskevaan lakiin ehdotetuista muutoksista:

-

Huomionne rekisterinpitäjyydestä analysointi- ja raportointipalveluissa sekä yhteisrekisterinpitäjyydestä valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojen osalta:

-

Muut huomiot:

Muita huomioitane aiheeseen liittyen:

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tietosuojaa-asioita käsitellään hallituksen esitysluonnoksessa vain yleisen tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain näkökulmasta. Nämä eivät kuitenkaan ole universaalisti sovellettavia säädöksiä, vaan merkittävään osaan turvallisuusviranomaisten henkilötietojen käsittelystä sovelletaan niiden sijaan yleissäädöksenä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018). Esimerkiksi Puolustusvoimien suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn ei pääosin sovelleta lainkaan tietosuoja-asetusta tai tietosuojalakia.

Esitysluonnoksessa mainitaan, että palveluille tehdään tietoturvaluusarviointi ja –hyväksyntä. Esitysluonnoksessa voisi olla hyvä mainita myös, että tietojärjestelmien arvioinnissa noudatetaan laissa säädettyä menettelyä (laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvaluuden arvioinnista, 1406/2011).

Herrala Jenni
Puolustusministeriö

Wasenius Perttu
Puolustusministeriö